

Отже, технології автоматизації бібліографічного оформлення стали важливим інструментом сучасної наукової діяльності [6]. Варто констатувати, що сучасні бібліографічні менеджери демонструють високу ефективність у забезпеченні відповідності міжнародним і національним стандартам цитування, що вкрай актуально в умовах глобалізації наукового простору.

Ці інструменти не лише спрощують індивідуальну роботу дослідників, але й сприяють зменшенню кількості технічних помилок, а також раціоналізують часові витрати. Особливе значення має їх здатність адаптуватися до різних стандартів цитування та мовних особливостей, що робить їх незамінними для науковців, які працюють у міжнародному контексті.

Список використаних джерел

1. Бібліографічні менеджери та сервіси автоматичного оформлення посилань та списків використаних джерел. *Бібліотека Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради*. URL: <https://surl.li/xikptk> (дата звернення: 01.06.2025).
2. Сервіси автоматичного оформлення посилань. *ХНАДУ*. URL: <https://library.khadi.kharkov.ua/naukovsjam/servisi-avtomatichnogo-oformlennja-posilan/> (дата звернення: 01.06.2025).
3. Автоматичне оформлення джерел по ВАК України. *ВАК*. URL: <https://vak.in.ua/about/> (дата звернення: 01.06.2025).
4. Відкрито доступ до сервісу «Grafati» – оформлюйте списки літератури. *Бібліотека Уманського національного університету*. URL: <https://library.udau.edu.ua/novini/vidkrito-dostup-do-servisu-grafati-oformlyujte-spiski-literaturi-onlajn.html> (дата звернення: 01.06.2025).
5. Довідка для використання сервісу. *Grafati*. URL: <https://www.grafati.com/uk/help/> (дата звернення: 01.06.2025).
6. Бичко О., Кандул А., Нагорна Н. Бібліографічні менеджери на допомогу науковій діяльності університету. *Наукова бібліотека Хмельницького національного університету*. 2021. URL: <https://elar.khmnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/187576ee-19f9-4c6e-8a2c-6fe0ec3689bf/content> (дата звернення: 01.06.2025).

УДК: 37.014.5

Катерина Глубоченко, канд. держ. упр., доцент
Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова

ІНСТИТУТ КАР'ЄРНИХ РАДНИКІВ ЯК ЕЛЕМЕНТ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ТРАЄКТОРІЇ МОЛОДІ

Анотація. Дослідження аналізує роль інституту кар'єрних радників як ключового елемента освітньо-професійної траєкторії молоді. Результати свідчать, що системна підтримка кар'єрного розвитку молоді підвищує адаптивність до змін ринку праці та стимулює раціональний вибір освіти, професії та майбутніх кар'єрних горизонтів.

Ключові слова: інститут кар'єрних радників, освітньо-професійна траєкторія, ринок праці.

Проблематика формування освітньо-професійної траєкторії молоді є завжди актуальною через перманентні зміни на ринку праці та в освітній галузі. Соколова І. та Вовк С. зазначають, що наявний механізм взаємодії ринку праці та ринку освітніх послуг є неефективним, потребує взаємодії на засадах паритетності та партнерства, враховуючи відповідальність, інтереси усіх стейкхолдерів [4, с. 60]. Анонсоване урядом впровадження інституту кар'єрних радників в Україні можна розглядати у якості соціально-економічного інституту, який буде здатний налагодити наведену взаємодію між освітою та ринком праці. Загалом, інститут кар'єрних радників у школах є частиною реформи профільної середньої освіти в концепції Нової української школи (НУШ), та має на меті допомогти школярам 8–9-х класів обрати профільні предмети для вивчення у старшій школі. Початок функціонування інституту заплановано на 2027 рік [2]. За положенням концепції, «кар'єрні освітні радники будуть супроводжувати учнівство, починаючи з базової школи й до моменту випуску з профільного ліцею» [3]. Одним із основних завдань інституту кар'єрних радників у школах є допомога у формуванні індивідуальної освітньо-професійної траєкторії підлітків та їх супровід у процесі самореалізації та професійного становлення.

Водночас, однозначного тлумачення поняття освітньо-професійна траєкторія в українській науці досі немає. На думку Кримова М., якщо розглядати освітньо-професійну траєкторію з економічної точки зору, то це поняття трактуватиметься, як «сукупність умовних кроків особистості, що характеризують процес її професійно-особистісного розвитку та становлення як фахівця в рамках професійно-освітньої діяльності» [1, с. 237]. Тоді консультативні функції кар'єрних радників у школах будуть зведені до пошуку можливостей реалізувати сильні сторони школярів, тобто їх конкурентоспроможність, на швидкозмінному ринку праці. Такий підхід можна розглядати як частину економічної політики, проте він не враховує власні інтереси молоді, які можуть сягати за межі пріоритетних запитів ринку праці.

Закатнов Д. натомість підкреслює, що «якщо раніше мета профорієнтації в Україні визначалася переважно формуванням готовності до свідомого вибору професії, то пізніше вона модифікувалася у формування готовності до професійного самовизначення, і сьогодні основною метою профорієнтації є розвиток кар'єрної компетентності» [5, с. 143]. Знову ж таки, кар'єрна компетентність постає головною метою кар'єрного консультування молоді. Проте, на нашу думку, окрім економічного підґрунтя функціонування інституту кар'єрних радників, для формування освітньо-професійної траєкторії молоді є важливим врахування не лише запитів ринку праці, а й власних інтересів та захоплень підлітків.

Отже, оскільки сучасний ринок праці є швидкозмінним, нові професії з'являються кожного дня, часто випереджаючи формальні освітні пропозиції, кар'єрні

радники можуть орієнтувати школярів не лише на потенційно привабливі професійні напрями, а й на формальні й неформальні освітні можливості щодо реалізації їхніх інтересів та захоплень.

Список використаних джерел

1. Кримова М. О. Індивідуальна професійно-освітня траєкторія фахівця, як інструмент забезпечення його конкурентоспроможності на ринку праці. *Економіка і організація управління*. 2016. Вип. 1(21). С. 236–242.
2. Реформа профільної освіти: концептуальні засади (проект до обговорення). *Міністерство освіти і науки України*. 2024. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/2024/04/08/Reforma.profilnoyi.osvity-Kontseptualni.zasady.08.04.2024.pdf>
3. У старшій профільній школі можуть з'явитися кар'єрні радники: чим займатимуться такі фахівці. *НУШ*. 2024. URL: <https://nus.org.ua/news/u-starshij-profilnij-shkoli-mozhut-z-yavytysya-kar-yerni-radnyky-chym-zajmatymutsya-taki-fahivtsi/>
4. Соколова І., Вовк С. Професійна освітня траєкторія управлінців у сфері охорони здоров'я: досвід формування освітньої програми. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2023. Вип. 4(77). С. 55–65.
5. Zakantov D. Problems of professional orientation of young students in research by scientists of NAES of Ukraine. *Professional Pedagogics*. 2020. Vol. 2, № 21. P. 138–144. URL: <https://jrnls.ivet.edu.ua/index.php/1/en/article/view/608/693>

УДК: 004.738:021:930.25

Леся Ковальська, д-р іст. наук, професор

Державний університет інформаційно-комунікаційних технологій, м. Київ

ІНФОРМАЦІЙНА ЕКОСИСТЕМА ТА КОНЦЕПТУАЛЬНЕ БАЧЕННЯ ЇЇ РОЗВИТКУ

Анотація. У дослідженні розглянуто поняття інформаційної екосистеми як сукупності взаємопов'язаних компонентів інформаційної, бібліотечної та архівної сфер. Проаналізовано концептуальні підходи до її розвитку в умовах цифрової трансформації суспільства, акцентовано увагу на нормативно-правовому підґрунті та міжнародних стандартах. Окреслено основні напрями вдосконалення інформаційної інфраструктури, зокрема цифрову інклюзію, відкритість даних, стале збереження електронної інформації. Зазначено необхідність інтеграції новітніх технологій (штучний інтелект, бази даних) та розвитку цифрових компетентностей як ключових чинників формування сталої інформаційної екосистеми в Україні.

Ключові слова: інформаційна екосистема, інформаційно-документаційна діяльність, архів, документ, бібліотека.

У сучасному світі інформація відіграє надзвичайно важливу роль та посідає визначне місце у всіх сферах життєдіяльності суспільства, що зумовлює потребу